

drig har hørt Duſſer i den Retning, før de bleve fødte i det ærede Medlems Hjerne og paa hans Læber. Men ſaa er det ogſaa blevet til et ſtort folkeligt Spørgsmaal, og paa Grundlag af abſtrakte Sætninger eller paa Grundlag af Partipolitik, eller hvad det nu er, ſkal ſaa pludſeligt den hele beſtaaende Tilſtand i Landets Kommuner forandres uden Henſyn til Eiendom eller Eiendomsinteresser eller beſtaaende Trang, kort ſagt uden Henſyn til de virkelige Forhold. Det er af den Slags Love, som gjøre, at jeg for nit Bedkommende paa det Beſtemteſte maa vægre mig ved at ſtille mig paa ſamme Side ſom den, hvorpaa de Herrer ſtaa, der i dette Dieblif have indbragt en Miſtillidserklæring til Miniſteriet. Jeg kan ikke ſe Andet — og jeg har tidligere havt Leilighed til at ſige det — end at den Politik, ſom har dikkeret de Herrer den Maade, hvorpaa de have behandlet foreliggende Sager, er blot og bar Partipolitik. „Vi ere Flertallet, vi ville have Magten,“ — det er det, der bliver tilbage; men ſelv her ſaa undrer det mig, at de Herrer ikke have taget anderledes fat, at de ikke have forſtaaet at lægge ſtørre og kraftigere Anſkuelser for Dagen, at de ikke have mødt os med ganſke andre poſitive Spørgsmaal end de uſle og ſmaa Spørgsmaal, der nu i Virkeligheden adſkilte os, end den Slags tomme Spørgsmaal, ſom Fæſteſagen og den kommunale Valglov i Virkeligheden ere. Jeg tilſtaa, at jeg heller ikke vilde have ventet ſaa længe ſom de ærede Medlemmer, naar jeg havde troet at burde fremkomme med en Adreſſe ſom den foreliggende. Ganſke den ſamme Situation, der er tilſtede nu, havde vi jo ved Sæſſionens Begyndelſe, og jeg vilde utvivlſomt i de Herrerſ Sted ikke have ventet ſaa længe med at gjøre det Skridt, de nu have gjort. Den ſjimple og rene Sagerneſ Stilling er imidlertid den, at de Herrer ſige: „Vi ere Flertal, og vi ville ſom Flertal have Magten.“ og det kan jeg forſtaa, om jeg end ikke kan billige det. De Herrer paaderaabe ſig, at vi i vor Forfatning have nedlagt det parlamentariſke System. Før var der flere af de ærede Jyrere for det nuværende Flertal, ſom heftigt bekæmpede dette ſamme parlamentariſke System baade paa Valgmøder, i Avisartikler og paa mange andre Maader, her i denne Sal og udenfor den; nu er det anderledes, nu ere de ivrige Bæmner af dette ſamme parlamentariſke System. Jeg kan ganſke viſt finde dette Standpunkt ganſke tilfredsſtillende, idet ogſaa jeg finder, at vor Forfatning hjemler det parlamentariſke System; men vel at mærke: heldigviſ er dette System tillige noget høieligt, det er ikke ſaaledes at faae fat paa, det er ikke en ſaadan mekanifk Indretning, ſom kan benyttes til enhver Tid, hvor man finder det bekvemt. Nei, den kræver viſe Forudsætninger, viſe Betingelſer for, at den ſkal kunne anvendes. Forfatningen hjemler Systemet og hjemler det ikke, — det bevrer Alſammen paa Omſtændighederne. Naaget man

i det Land, hvorfra Mønſtret er taget, gjennem Narhundreder har havt den ſamme Forfatning, ſaa er det dog neppe mere end et Par Menneſkealbre ſiden, at det parlamentariſke System ret har arbejdet ſig frem; det er alſaa noget forholdsvis Nytt ſelv i England, at Underhuſets Ledere danne Miniſteriet, at hele Rægten ligger der, Bevægelſen udgaar derfra, medens det, ſom ſagt, Narhundreder igjennem har været helt anderledes. Saa, jeg veed jo nok, at det ikke tillades af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds at dvæle ved Exempler fra England, ſelv ikke hvad det parlamentariſke System angaar; men jeg kan dog ikke undlade at paapege, at ogſaa i England kræver Systemets Anvendelſe viſe Forudsætninger og Betingelſer. Alle anerkjende ſaaledes, at, naar Flertallet i Underhuſet ſkal gjøre ſin Magt gjældende, ſaa maa der Noget til, ſom hedder „den offentlige Mening“. De Herrer ville overalt ſe fremhævet, hvilken Betydning alle Menneſker i England tillægge den offentlige Mening. Saa er der endvidere i England en dygtig Preſſe; men hvor er den dygtige Preſſe, ſom ſkulde hjælpe de Herrer derovre paa den anden Side til at faae og beholde Magten? De Herrer have nogle Blade i Provindſerne, og jeg ſkal ikke nedſætte diſe Blades Betydning, men ſaavidt mig bekendt have de Herrer ikke et eneſte Organ i Preſſen, der har Indflydelſe over hele Landet, om der end ganſke er en Del andre Indflydelſer, de kunne gjøre gjældende. Saa er der ogſaa et Landſthing, med Henſyn til hvilket man foreleden Dag beſtyldte mig for at have en „fix Ide“; men til Uheld for de Herrer findes ſom ſagt denne „fixe Ide“ i Grundloven og ikke hos mig. Jeg ſkal ikke tale om Forſkjellen mellem vort Landſthing og det engelſke Overhuſ eller andre Landes Forſteſammer. De Herrer have faaet dette Landſthings Indflydelſe at føle. Jeg har ikke Foreſtilling om Hans Majestæt Kongens Henſigter; men jeg kan dog ikke negte, at jeg kunde tænke mig og tænke mig med en viſ Grund, at endogſaa dette deres Skridt, der betegnes ved Adreſſen, og de yderligere Skridt, ſom formodentlig denne deres Adreſſe vil medføre, kunne have til Følge, at det, ſom man ganſke viſt ikke har tænkt paa, ſkulde blive Følgen deraf, nemlig at Hans Majestæt kalder et mere udpræget Landſthingsminiſterium end det, vi nu have, og jeg vil ſige de Herrer, at er der Noget, der fremhæver Landſthingets Betydning paa Folkethingets Bekoſtning, ſaa er det den hele Politik, ſom de Herrer følge. Det er de Herrerſ Politik, ſom lader Landſthinget komme i den Stilling, at det er Landſthinget, der mere end Folkethinget gjør det reelle, det virkelige Lovgivningsarbejde. Det er dette, at Partifandpunktet her bliver udpræget i Stort og i Smaat overfor Spørgsmaalet om at faae Sagerne tilendebragte, ſom naturligviſ giver Landſthinget en større Indflydelſe, end det